

interviu

Interviu cu E.S. Luminița Odobescu, ministrul afacerilor externe: în politica externă, predictibilitatea și consecvența sunt esențiale dacă vrei să fii un actor credibil și respectat

Stimată doamnă ministru, vă rugăm să ne prezentați, pe scurt, care sunt cele mai importante priorități ale politicii externe a României pentru anul 2024, în contextul evoluțiilor în plan internațional?

Cred că nimeni nu va fi surprins dacă voi spune că vom continua să lucrăm în cadrul devenit de referință al politicii externe a României, format din cei trei piloni esențiali ai politicii noastre externe: UE, NATO și Parteneriatul Strategic cu SUA. În politica externă, predictibilitatea și consecvența sunt esențiale, dacă vrei să fii un actor credibil și respectat. Vom căuta, însă, să ne raportăm cu dinamism reînnoit și inițiativă la acest cadru.

Ca atare, veți putea recunoaște linii cunoscute, precum preocuparea pentru consolidarea securității țării, aderarea la spațiul Schengen, prioritară în plan european, acțiunea comună cu partenerii americani pentru accesarea în Programul Visa Waiver sau demersurile pentru aderarea la OCDE.

2024 vine, însă, cu accente noi, date de actualitate. De exemplu, continuarea previzibilă a războiului din Ucraina va pune problema continuării sprijinului pentru statul vecin. La fel ca și consolidarea Flancului Estic. Pe plan european, vom fi implicați în discuțiile privind viitoarea Agendă Strategică post-2024, revizuirea Cadrului Financiar Multianual la jumătate de termen, finalizarea negocierilor privind dubla tranziție, verde și digitală, în contextul în care în 2024 vor avea loc alegeri europene, o „punte” între două cicluri legislative.

După deciziile istorice de recunoaștere a perspectivei europene a Ucrainei, Republicii Moldova și Georgiei și a calității de candidate la aderare a primelor două, susținem luarea deciziei politice de deschidere a negocierilor de aderare cu Ucraina și Republica Moldova. Vom continua să sprijinim procesul de extindere a UE și caracterul său meritocratic, atât în ceea ce privește Balcanii de Vest, cât și partenerii estici. Ca parte a acestui sprijin, am creat, împreună cu Franța și Germania, Platforma de Sprijin pentru Republica Moldova.

Vom pune mai mare accent pe siguranța cetățenilor români aflați în străinătate. Recentele evenimente din Orientul Mijlociu arată că o creștere a atenției și implicării statului român în acest demers, precum și o conștientizare mai bună a riscurilor la care se expun cetățenii români care se află sau călătoresc în zone potențial periculoase, sunt absolut necesare pentru a preîntâmpina, pe cât posibil, evoluții negative. Din păcate, evenimentele tragice care au avut loc începând cu data de 7 octombrie în Israel și Fâșia Gaza, ca urmare a atacului terorist al Hamas și luării de ostatici, au generat un sentiment de urgență și pe dimensiunea protejării cetățenilor români.

La acest moment, după cum cunoașteți, sunt și cetățeni români blocați în Fâșia Gaza, iar prioritatea noastră este evacuarea în siguranță a acestora, Celula de criză MAE activată la data de 7 octombrie acționând în acest sens, în regim de permanență, 24/7. Adicional, unul dintre ostaticii luați de Hamas are dublă cetățenie israeliană și română. Facem toate eforturile la nivelul MAE și la nivelul comunității internaționale pentru a debloca situația.

Reamintim că România a condamnat în termenii cei mai fermi posibili atacul terorist al Hamas și susține dreptul Israelului de a se apăra în linie cu dreptul internațional și dreptul umanitar internațional. Reiterăm... [pag 2](#)

în acest număr

- 3 **Inițiativa celor Trei Mări. Perspectivele Lituaniei privind dezvoltarea cooperării regionale**
- 4 **Noi publicații apărute sub egida IER**
- 5 **Proiectul AFTIPA. Evoluții recente**
- 5 **Un nou proiect implementat de IER în sfera traducerilor**

Interviu cu E.S. Luminița Odobescu, ministrul afacerilor externe: în politica externă, predictibilitatea și consecvența sunt esențiale dacă vrei să fii un actor credibil și respectat

[continuare de la pag. 1] solicitarea privind eliberarea tuturor ostaticilor israelieni fără precondiții. În același timp, este de datoria noastră comună să facem tot ce ne stă în putință pentru a proteja viețile nevinovate ale civililor și pentru a evita extinderea regională a conflictului.

Pornind de la interdependența care există între dezvoltarea și consolidarea economică a României și apartenența la Uniunea Europeană, în contextul eventualei revizuirii a Cadrului Financiar Multianual (CFM) 2021-2027, care sunt provocările și oportunitățile pe care le putem identifica?

Ne dorim o Uniune bazată pe valorile și principiile europene, pe unitate, democrație și solidaritate. Din această perspectivă, există provocări și oportunități, dintre care voi menționa doar câteva.

O astfel de Uniune este pe plan intern una coezivă. Considerăm că este nevoie de un impuls suplimentar în acest sens. Revizuirea CFM oferă oportunități de reducere a disparităților dintre state și promovare mai eficientă a obiectivelor strategice ale Uniunii.

Obiectivele strategice presupun și activism pe plan extern, de exemplu în sprijinul Ucrainei. De aceea, este important să susținem menținerea alocărilor pentru Politica Agricolă Comună și pentru Politica de coeziune. Crearea unui instrument excepțional și pe termen mediu - Facilitatea pentru Ucraina - este o parte importantă a acestui sprijin, conform angajamentului politic european. Observ, în context, că invadarea Ucrainei a accentuat pentru statele membre necesitatea unor investiții sporite în domeniul apărării și a finanțării pentru mobilitatea militară, și ele interpretabile, inclusiv într-o cheie legată de coeziune și eficiență.

Pe palierul NATO au fost marcați pași decisivi în consolidarea securității colective. La Summitul NATO de la Vilnius, România și-a atins toate obiectivele. Care sunt prioritățile în cadrul Alianței pentru anul viitor?

Abordăm anul 2024, când vom marca 20 de ani de la aderarea României la NATO, conștienți că România și cetățenii săi beneficiază de cel mai înalt grad de securitate și apărare din istorie.

La Summitul Alianței de la Washington, vom urmări consolidarea în continuare a posturii de apărare și descurajare a NATO pe Flancul Estic, a profilului Mării Negre, a sprijinului NATO pentru Ucraina și pentru ceilalți parteneri expuși interferențelor maligne ale Rusiei, în special Republica Moldova.

Remarc, în context, finalizarea Strategiei de Securitate la Marea Neagră a SUA, care reconfirmă importanța strategică a regiunii și a cărei implementare va conferi și mai multă substanță cooperării în regiune.

Războiul din Ucraina și criza din Statul Israel și Fâșia Gaza au un impact semnificativ asupra obiectivelor de politică externă în perioada următoare?

Situația de securitate din Ucraina și, implicit, din imediata vecinătate a României, continuă să fie gravă. Sprijinul României pentru Ucraina va continua în toate formele, atât timp cât este necesar.

Desigur, ne concentrăm cu maximă atenție și asupra conflictului israeliano-palestinian. MAE a acționat încă din primele momente ale atacului terorist asupra Israelului pentru asigurarea securității cetățenilor români din zonă. Celula de criză pe care am organizat-o a permis evacuarea de urgență a aproape 1.000 de cetățeni români. Suntem solidari cu Statul Israel, susținând dreptul său de a se apăra, în linie cu dreptul internațional umanitar, și sprijinim eforturile pentru eliberarea necondiționată a ostaticilor și protejarea tuturor civililor.

Consider că evoluțiile recente din Orientul Mijlociu impun politicii externe românești eforturi sporite, inclusiv în organizațiile internaționale și forurile multilaterale, pentru combaterea terorismului, a extremismului de orice natură și a antisemitismului. Vom integra această linie de acțiune importantă și la nivelul ONU, în exercitarea mandatului României la președinția Consiliului Drepturilor Omului.

Remarc, totodată, că situația de securitate evidențiază, o dată în plus, importanța unei păci durabile în Orientul Mijlociu, bazată pe soluția celor două state.

Ne aflăm la câteva săptămâni de la găzduirea cu succes de către România a Summitului Inițiativei celor Trei Mări (I3M) și a Forumului de Afaceri al Inițiativei. Care sunt domeniile în care putem să contribuim la dezvoltarea rezilienței regionale?

Ediția 2023 a Summitului și Forumului de Afaceri ale Inițiativei celor Trei Mări a confirmat relevanța Inițiativei. A avut loc prima extindere a formatului, Grecia devenind al 13-lea stat participant. Republicii Moldova și Ucrainei le-a fost acordat statutul de stat participant-asociat la I3M. Forumul de Afaceri a avut o participare record, cu peste 1000 de participanți din peste 45 de state.

Ne putem aștepta la intensificarea dialogului cu Grecia, Republica Moldova și Ucraina, pentru identificarea unor proiecte strategice de interconectivitate pe axa nord-sud în regiune. Cooperarea cu partenerii strategici ai Inițiativei (SUA, Germania și Comisia Europeană) va fi aprofundată în cele trei domenii fundamentale: energie, transporturi și digital, cu accent pe securitatea energetică și cibernetică. În ceea ce privește infrastructura, vizăm creșterea interconectivității cu Republica Moldova și Ucraina, cu scopul consolidării rezilienței partenerilor din vecinătate și ancorării acestora la UE.

În ultimii ani se poate observa o creștere semnificativă a fenomenului dezinformării și a informațiilor eronate vehiculate în mediul online. Ne puteți prezenta care ar fi măsurile care ar putea contribui la contracararea lor?

Dezinformarea, în special din surse externe, interesate de destabilizare, este un domeniu vast. Mă voi limita la câteva idei, plecând de la aprecierea că pentru a fi rezilienți este esențial să consolidăm aderența la sistemul de valori, precum și eficacitatea instituțiilor democratice. Interesul unor actori străini, Federația Rusă, spre exemplu, este să destabilizeze mecanismele democratice în spațiul euroatlantic și la nivel global. Noile evoluții din Orientul Mijlociu ne arată cum terorismul, extremismul și antisemitismul sunt amplificate de propagandă și dezinformare. Pe lângă efortul la nivel național, România contribuie activ la acțiunile Uniunii Europene și ale NATO pentru combaterea dezinformării.

La nivelul MAE, pe subiectele aflate în aria noastră de competență, corectăm informațiile false din spațiul public, oricare ar fi sursele care le-au generat, printr-o comunicare transparentă, bazată pe fapte, astfel încât cetățenii să fie corect informați.

Suntem conștienți de necesitatea unei cooperări permanente cu societatea civilă și cu mass-media, cu care dialogăm pentru a asigura răspuns acestor fenomene la nivelul întregii societăți.

Interviu realizat de redacția newsletterului IER

Biografie

Luminița-Teodora Odobescu, ministrul afacerilor externe

Diplomat de carieră, Luminița-Teodora Odobescu este, din 15 iunie 2023, ministrul afacerilor externe. În perioada noiembrie 2021 - iunie 2023, a fost consilier pentru afaceri europene al Președintelui României, coordonând și Departamentul de Politică Externă. Din septembrie 2015 până în noiembrie 2021, Luminița Odobescu a fost Reprezentantul Permanent al României la Uniunea Europeană, gestionând cu succes, în această calitate, prima Președinție a României la Consiliul UE (semestrul I 2019).

Între noiembrie 2012 și august 2015 a exercitat funcția de Consilier de stat pentru afaceri europene și politică externă în cadrul Cancelariei Primului Ministru. În decembrie 2014 i-a fost acordat gradul diplomatic de ambasador. Între februarie și noiembrie 2012 a deținut funcția de secretar de stat pentru afaceri europene în cadrul Ministerului Afacerilor Externe (MAE), iar între iunie 2008 și februarie 2012 a îndeplinit funcția de director general al Departamentului Uniunea Europeană din cadrul MAE. Între anii 2002 și 2007 a deținut diverse poziții în cadrul Reprezentanței Permanente a României la Uniunea Europeană - Bruxelles.

opinie

Inițiativa celor Trei Mări. Perspectivele Lituaniei privind dezvoltarea cooperării regionale

Inițiativa celor Trei Mări a fost salutăată cu rețineră în Lituania. În urma unei prime analize, voci din Republica Lituania au asociat această platformă cu formate alternative la Uniunea Europeană (UE), ceea ce ar însemna o contradicție față de politica europeană a guvernului nostru. UE și Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) reprezintă fundamentul securității și stabilității noastre economice. Nu trebuie să uităm că euro-optimismul este încă foarte ridicat în Lituania.

Este necesar să se sublinieze că toate provocările asociate securității Lituaniei sunt strâns legate de Rusia. Am glumit deseori, în ultimii zece ani, că politologii lituanieni discută și analizează - Rusia, Rusia și, încă o dată, Rusia. Să reamintim aici cuvintele Goldei Meir, fost prim-ministru al Israelului, că „nu poți discuta cu cel care a venit să te omoare”.

Prin urmare, Lituania privește Inițiativa celor Trei Mări prin aceste lentile. Știm că această inițiativă se concentrează, în principal, pe domeniile transporturilor și energiei, dar înțelegem, de asemenea, influența semnificativă a acestui proiect pentru stabilitatea și dezvoltarea economică a regiunii noastre și a întregii Europe Centrale și de Est. De asemenea, să nu uităm că această țară mică încearcă să folosească orice posibilitate de a se alătura unei coaliții sau unui grup de țări. Este clar că Inițiativa celor Trei Mări este importantă pentru Lituania, în paralel cu alte activități - Formatul București 9 (B9), formatul Nord-Baltic 8 (NB8), Consiliul Statelor de la Marea Baltică (CBSS) și Triunghiul de la Lublin.

*Republica Lituania ar dori să finalizeze proiectele importante de transport *Via Baltica* (autostrada Varșovia-Kaunas-Riga-Tallinn) și *Rail Baltica* (Varșovia-Kaunas-Riga-Tallinn-Helsinki). De asemenea, dorim să împărtășim concluziile experimentului nostru legat de diversificarea energetică, spre exemplu, cele privind dezvoltarea portului de gaze din Klaipeda, și întreruperea dependenței de resursele energetice rusești. Ne străduim să suspendăm toate conexiunile electrice cu Rusia. Noi linii electrice au fost create cu Polonia și Suedia. Ultima dintre acestea a fost construită în Marea Baltică.*

Toate aceste sarcini nu au fost și nu sunt ușoare, mai ales atunci când ai de o parte districtul Kaliningrad, iar de cealaltă parte, Belarusul. Inițiativa celor Trei Mări poate fi foarte utilă în cadrul acestor proiecte.

Andrzej Pukszto

Dr. Andrzej Pukszo a lucrat la Universitatea „Vytautas Magnus” din Kaunas din 2005, în calitate de profesor asociat și șef al Departamentului de Științe Politice (2008-2020). Cercetările și prelegerile sale au drept subiect domenii ale politicii din Europa Centrală și de Est, politica Uniunii Europene, relațiile dintre UE și Rusia. De asemenea, este redactor-șef al revistei *Baltic Journal of Law and Politics*. A predat ca lector invitat la următoarele universități: Universitatea „Reichman” din Herzliya, Universitatea Catolică din Vandee, Universitatea „Țara Bascilor” din Bilbao, Universitatea din Sarajevo, „Georgia Gwinnett College” din Atlanta.

publicatii

Noi publicații apărute sub egida IER

În perioada august - octombrie 2023, Institutul European din România a publicat o serie de noi lucrări în cadrul colecției de microstudii. Prima dintre acestea este o lucrare de tip *working paper* denumită „Parteneriatul Estic în contextul agresiunii militare ruse împotriva Ucrainei. Perspective asupra noii geopolitici a Uniunii Europene”. Aceasta este semnată de **Ioana-Elena Secu**, expert în cadrul Serviciului Studii Europene, IER, și prezintă celor interesați efectele războiului din Ucraina asupra evoluției și posibilității consolidării acestui format de cooperare european. Parteneriatul Estic, care reprezintă o dimensiune specifică a Politicii europene de vecinătate, are deja paisprezece ani de când a fost lansat. Astfel, având în vedere că în această perioadă au avut loc schimbări semnificative în regiune - în principal ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, iar aceasta din urmă, alături de Republica Moldova, a primit statutul de stat candidat la aderarea la Uniunea Europeană - autoarea investighează posibilitatea dezvoltării unei noi strategii europene privind Parteneriatul Estic. Finalul argumentării prezintă specificul Uniunii Europene ca entitate ce sprijină transformarea democratică a statelor membre și a celor partenere, oferind totodată o serie de recomandări de politici. Materialul integral este disponibil [aici](#).

Cel de-al doilea document de tip *working paper* publicat în colecția de microstudii are ca subiect evaluarea Comunității Politice Europene, prin utilizarea unei analize de tip SWOT. În cadrul lucrării intitulată „Comunitatea Politică Europeană: oportunități și provocări”, autoarea, **Caroline-Raluca Ghetu**, expert în cadrul Serviciului Studii Europene, IER, urmărește identificarea elementelor care fac din Comunitatea Politică Europeană un format de cooperare. Acesta nu vizează dublarea altor mecanisme regionale care încurajează interacțiunea dintre membri în vederea rezolvării unor probleme comune. Sunt prezentate diferite puncte de vedere care susțin sau critică această inițiativă, precum și rezultatele primelor două summituri ale acestui format. Autoarea subliniază că flexibilitatea acestui cadru facilitează cooperarea statelor participante, fără a le constrânge. Materialul integral este disponibil [aici](#).

După cum am obișnuit cititorii, susținerea de către Președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, la 13 septembrie 2023, a celui de-al patrulea discurs despre Starea Uniunii Europene constituie un prilej pentru publicarea unui material în cadrul secțiunii de *Opinii*. Documentul, având titlul „Starea Uniunii Europene 2023. Europa este răspunsul la chemarea istoriei”, realizat în format bilingv (română și engleză), este semnat de **Oana-Mihaela Mocanu**, director general al IER, și **Mihaela-Adriana Pădureanu**, expert în cadrul Serviciului Studii Europene, IER, și prezintă cele mai semnificative elemente ale discursului #SOTEU2023. Astfel, sunt abordate aspecte ce țin de dimensiunea politică a UE, de economia sa și de schimbările climatice - ca domenii interconectate, fiind analizate și elemente referitoare la domeniul social, sectorul digital și dezvoltarea inteligenței artificiale, respectiv relațiile externe ale Uniunii, securitatea și migrația. Materialul integral este disponibil [aici](#).

În luna octombrie a fost publicată lucrarea de tip *working paper* cu titlul: „Atitudinile și percepțiile tinerilor români față de Uniunea Europeană”, scrisă de Iorgus-Serghei Cicală. Acesta a efectuat un stagiul de practică în cadrul Serviciului Studii Europene, IER, pe durata căruia a realizat o cercetare despre atitudinea tinerilor români față de Uniunea Europeană. În urma derulării acestui proiect, a reieșit că tinerii români (18-25 de ani) au un sentiment euro-entuziast pronunțat, 60% dintre respondenți considerând că România a avut mai degrabă beneficii datorită aderării la UE. Materialul poate fi accesat [aici](#).

Mihaela-Adriana Pădureanu
Serviciul Studii Europene

Proiectul AFTIPA - Anti-Fraud Training Initiative for Public Administration. Evoluții recente

Institutul European din România continuă implementarea proiectului AFTIPA - Anti-Fraud Training Initiative for Public Administration, finanțat de către Comisia Europeană prin linia de finanțare EUAF - 2022 - TRAI.

Proiectul are ca obiectiv formarea în domeniul antifraudei a minimum 675 de profesioniști care lucrează în departamentele de achiziții publice, în organele de control din cadrul ministerelor și al altor instituții ale administrației publice, atât de la nivel central, cât și de la nivel local, precum și pregătirea altor categorii de personal implicate în atragerea și utilizarea fondurilor europene nerambursabile.

Programul de formare cuprinde o serie de trei cursuri: *Prevenirea și combaterea corupției*, *Achiziții publice*, *Avertizarea de integritate în instituțiile publice*, care vor fi predate atât sub forma cursurilor de sală, cât și în format e-learning.

Cursurile de sală, desfășurate la București și destinate profesioniștilor din administrația publică centrală, au debutat pe 25 septembrie a.c. cu o primă sesiune a cursului de *Achiziții Publice*. Conform graficului de activități, acestea vor continua până în luna iunie 2024.

Cursurile în format e-learning, destinate în principal personalului din administrația publică locală, vor fi accesibile până în luna august 2024 pe o platformă de învățare dinamică, oferind astfel cursanților posibilitatea de a le parcurge în ritm propriu, asincron. Pentru înscrierea la cursurile în sistem e-learning, singurele condiții care trebuie îndeplinite sunt încadrarea cursantului într-o instituție publică de la nivel central sau local, și crearea unui cont pe platforma www.aftipa.ro.

Pentru mai multe detalii despre proiect sau despre înscrierea la cursuri, vă invităm să contactați echipa de proiect la adresa de email cursuri.aftipa@ier.gov.ro sau la telefon 0724 318 506.

Florentina Costache
Expert comunicare, AFTIPA

Un nou proiect implementat de IER în sfera traducerilor

În perioada 1 august 2023 - 1 aprilie 2024, Institutul European din România (IER) implementează un **Acord de grant semnat cu Consiliul European**.

Consiliul European implementează proiectul TJENI („Promovarea transparenței hotărârilor judecătorești și consolidarea punerii în aplicare la nivel național a Convenției Europene a Drepturilor Omului”), finanțat prin **Fondul de granturi al SEE și al Norvegiei pentru cooperare regională**. Proiectul TJENI are scopul de a îmbunătăți transparența și consecvența hotărârilor judecătorești naționale și de a face schimb de informații cât mai actualizate cu privire la aspecte legate de drepturile omului. Accesibilitatea jurisprudenței în limbile locale constituie un aspect-cheie în ceea ce privește efortul de a identifica mai bine chestiunile privind drepturile omului la nivel național.

Pentru a facilita accesul la jurisprudența CEDO la nivel național, un **memorandum de acord privind dezvoltarea interfeței HUDOC în limba română** s-a semnat cu Curtea Europeană a Drepturilor Omului în martie 2023, IER demarând traducerea interfeței HUDOC, astfel cum este definită în Memorandum. Proiectul TJENI va sprijini în continuare acest proces prin intermediul grantului, facilitând astfel traducerea interfeței HUDOC și a jurisprudenței relevante a CEDO în limba română.

Prin traducerea jurisprudenței de referință a CEDO și a interfeței HUDOC în limba română, IER contribuie la implementarea Recomandării CM/Rec(2021)4 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind publicarea și diseminarea Convenției europene a drepturilor omului, a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a altor texte relevante.

Serviciul Coordonare Traduceri

Redactor-șef a.i.: Mihaela-Adriana Pădureanu
Revizie RO și EN: Ioana-Elena Secu, Caroline-Raluca Ghețu
Traduceri RO-EN și EN-RO: Costin Fălcută, Ionela Haralambie,
Ioana-Elena Secu, Caroline-Raluca Ghețu
Grafică & DTP: Mihai Paraschiv

* Textele publicate în acest Newsletter exprimă opinia autorilor și nu reprezintă poziția oficială a Institutului European din România.

ISSN 2065 - 457X

Pentru a primi viitoarele numere ale Newsletterului IER, vă puteți abona [aici](#).

Institutul European din România
Bld. Regina Elisabeta nr. 7-9, RO - 030016, București, România
Tel: (+4021) 314 26 96 / Fax: (+4021) 314 26 66
Contact: newsletter@ier.gov.ro
Web: <http://ier.gov.ro>